

*Слюсаренко І.Ю., к.і.н., доцент
Київський столичний університет імені
Бориса Грінченка, м. Київ*

ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ КОРОЛІВСТВА НОРВЕГІЯ ТА УКРАЇНИ: ГОЛОВНІ ЗДОБУТКИ 2025 РОКУ

Концептуальні зовнішньополітичні документи Королівства Норвегія засвідчують дуже чітке розуміння сучасних загроз, які становить агресивна політика російської федерації щодо сусідніх держав. Урядовий сайт королівства Норвегія містить окремий розділ, присвячений Україні (<https://www.regjeringen.no/en/topics/ukraine/>), який став джерелом інформації.

Протягом 2025 р. відбулися два візити Президента України В. Зеленського до Норвегії (березень, жовтень), а також візит Прем'єр-міністра Королівства Норвегія Йонаса Гар Стере (серпень), а також шість зустрічей міністрів оборони обох держав, зокрема, сторони обмінялися візитами на рівні міністрів.

На основі Спільної заяви про стратегічне співробітництво між українським підприємством ОПК та компанією NAMMO (один із найбільших виробників боєприпасів у Європі) в березні 2025 р. було досягнуто домовленості про створення спільного підприємства з виробництва боєприпасів калібру 155-мм на території України. У квітні 2025 р. Норвегія приєдналася до Коаліції дронів для України, а прем'єр-міністри України та Норвегії, Денис Шмигаль та Йонас Гар Стере, обговорили у Вашингтоні питання спільного виробництва зброї, підкреслюючи, що це інвестиція не лише в українську обороноздатність, а й у безпеку всієї Європи.

У травні Міністр оборони Норвегії Торе Сандвік заявив, що усі обіцяні Україні літаки F-16 будуть поставлені до кінця 2025 року. Частину літаків вже доставлено.

На рівні міністрів оборони двох держав у червні 2025 р. визначено пріоритети оборонної співпраці та фінансування дронів. Особливу увагу приділено розвитку співпраці у сфері безпілотних систем, включаючи закупівлі українських БпЛА, фінансування виробництва вітчизняних зразків та спільні проєкти. 25 червня 2025 р. Уряд Норвегії виділив понад \$644 мільйони на закупівлю безпілотників та їх технологій в українських та європейських підприємств. Це перша норвезька масштабна закупівля дронів безпосередньо в іноземних виробників.

Норвегія також робить внесок у покращення протиповітряної оборони (ППО) України, збільшивши минулого року підтримку Повітряних Сил на 1,3 млрд норвезьких крон, спільно з Швецією та Данією профінансують один із перших пакетів військової підтримки України за новою ініціативою НАТО PURL (Пріоритетний перелік потреб України). Ініціатива PURL забезпечить швидке постачання американської зброї та техніки, зокрема ракет для системи ППО Patriot. Загальна вартість пакету складає близько \$486 мільйонів. Норвегія оголосила про виділення семи додаткових мільярдів крон (понад \$460 млн) для підтримки протиповітряної оборони. Разом із Німеччиною Норвегія поставить Україні дві системи Patriot та ракети до них.

На 2025 рік військова допомога Норвегії Україні складає \$6,9 млрд. Серед ключових напрямів фінансування: \$730 млн на фінансування ВПК України (спільні підприємства та виробництво дронів) та \$610 млн на закупівлю дронів.

Норвегія входила до складу п'яти міжнародних коаліцій на підтримку України: морської (очолює спільно з Великою Британією), авіаційної, ППО, дронів та РЕБ, а також фінансово підтримує навчання українських військовослужбовців у рамках операції Gungne в Норвегії і Interflex у Великій Британії та підтримує Місію ЄС з військової допомоги Україні.

Співпраця між Україною та Норвегією 2025 р. характеризувалася значним посиленням фінансової та військово-технічної підтримки, особливо у сфері протиповітряної оборони, безпілотних систем та спільного військового виробництва. У 2022–2024 рр. військова допомога з боку Норвегії склала \$3,1 млрд, 2025 року заплановано на суму \$6,9 млрд.

Солошенко Н.В.

*Національний університет оборони
України, м. Київ*

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ І РЕСПУБЛІКИ КІПР – ДОПОМОГА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Двостороннє співробітництво між Україною та Республікою Кіпр розвивається у дусі взаєморозуміння та довіри, чому сприяє схожість позицій двох країн з багатьох актуальних питань міжнародних відносин, а також духовна близькість українського та кіпрського народів. На постійній основі здійснюється двосторонній діалог між керівництвом України та Кіпру в рамках міжнародних угод у двосторонньому форматі.

Кіпр підтримує незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також приєднується до ухвалення рішень щодо запровадження санкцій ЄС проти РФ з огляду на повномасштабне вторгнення Росії в Україну.

Варто зазначити, що 3–5 липня 2011 р. відбувся перший в історії українсько-кіпрських відносин офіційний візит Президента Республіки Кіпр Д. Хрістофіаса в Україну. Візит став знаковою подією, що засвідчила перехід двосторонніх відносин на найвищий рівень політичного діалогу, став каталізатором не лише поглиблення політичного діалогу, а й активізації українсько-кіпрського співробітництва в усіх сферах співробітництва.

Перший в історії українсько-кіпрських відносин офіційний візит Президента України до Республіки Кіпр відбувся 8–9 листопада 2012 року. 14–16 грудня 2011 р. здійснено офіційний візит до Кіпру Голови Верховної Ради України, під час якого був підписаний Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво між парламентами обох країн.

Республіка Кіпр послідовно підтримує Україну у протистоянні російській агресії, надаючи допомогу у політичній, військовій та гуманітарній сферах. Країна приєдналася до Вільнюської декларації G7, надавши Україні гарантії безпеки, і також бере участь у Європейському фонді миру, спрямовуючи щороку близько € 7,5 млн на потреби оборони та відновлення. Кіпр активно приймає українських біженців, підтримує програми реабілітації ветеранів і дітей, а також долучається до проєктів із розмінування територій. Попри власні виклики, держава демонструє приклад стабільної європейської солідарності, поєднуючи гуманітарну допомогу з довгостроковими безпековими ініціативами.

Кіпр прийняв до 15 тис. громадян України, які отримали статус тимчасово переміщених осіб. Уряд Кіпру запровадив програму грошової допомоги та продовжив термін дії статусу тимчасового захисту для українців. Загальні витрати на прийом українських біженців склали € 44,4 млн.